Integraal veiligheidsbeleid

gemeente Losser 2021-2024

Gemeente Losser

Voorwoord Burgemeester

Losser is een leefbare en veilige gemeente en daar zijn we trots op! Om een veilige gemeente te zijn, en te blijven, werken we samen met veel verschillende professionele partijen. Maar ook de inbreng van inwoners en ondernemers is onmisbaar. Zij zorgen voor de organisatie van veilige evenementen, spreken medebewoners aan op hun gedrag of melden vermoedens van criminaliteit. Zij zijn onze oren en ogen in de samenleving.

De afgelopen jaren is gewerkt aan het programma ‘Versteviging Integrale Veiligheid’ voor de gemeente Losser. Met dit veiligheidsbeleid borgen we de stappen die we al hebben gezet en bepalen we de koers voor de komende vier jaar. We geven extra aandacht aan onze jeugd, op school en bij evenementen. Een voorbeeld hiervan is preventie en handhaving op alcohol- en drugsgebruik. Maar, we pakken ook door als het gaat om de leefbaarheid in onze gemeente; woonoverlast, overlast door verwarde personen en jeugdoverlast worden in een vroegtijdig stadium aangepakt. Daarnaast hebben we extra aandacht voor het terugdringen van criminele netwerken en digitale fraude. In de gemeente Losser vinden veel evenementen plaats. We vinden deze belangrijk voor inwoners en bezoekers, maar we stellen wel eisen aan de veiligheid. De gemeente Losser streeft ernaar om hierover samen met de organisaties afspraken te maken en daarop te handhaven.

Op deze manier dragen wij allemaal bij aan een fijne, veilige gemeente om in te wonen, werken en te ontspannen.

Inhoudsopgave

Voorwoord Burgemeester 2
Inleiding 3
Samenwerking in beeld 5
Visie & Uitgangspunten 6
Behaalde initiatieven en resultaten 7
Veiligheidsbeeld Losser 9
Prioriteiten 2021-2024 12
Ambities en aanpak prioriteiten 15
Borging en monitoring 18
Communicatie 19
Financiële verantwoording 20

Bijlage 1: Infographic prioriteiten 2021-2024 21
Bijlage 2: Legenda ‘samenwerking in beeld’ 22

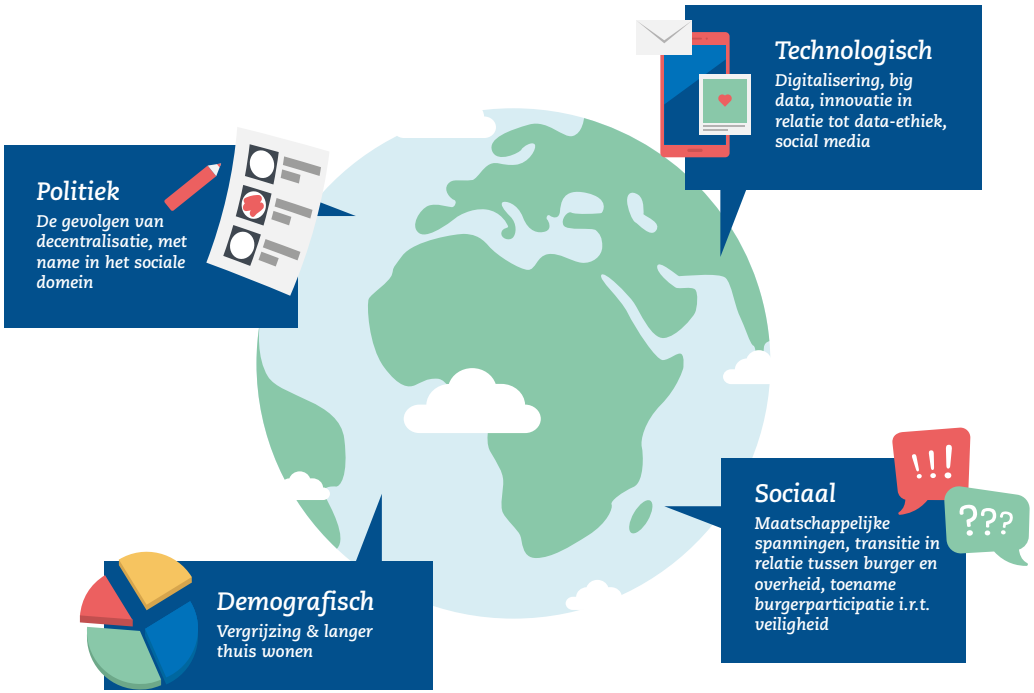
Inleiding

De manier waarop gemeente Losser zich samen met partners en inwoners inzet op alle onderwerpen rondom veiligheid en leefbaarheid, valt samen onder het Integrale Veiligheidsbeleid (IV beleid). Integrale samenwerking vindt gemeente Losser enorm belangrijk; ook met andere omliggende gemeenten én internationaal vanwege de ligging van Losser in het grensgebied met Duitsland. Gemeente Losser hecht veel waarde aan een veilige woon- en leefomgeving voor haar inwoners en streeft daarbij naar participatie; (samen) werken met inwoners en ondernemers!

Trends en ontwikkelingen

Omdat het veiligheidsdomein de afgelopen jaren zowel landelijk als lokaal erg sterk in beweging is gekomen, vraagt de huidige tijd om meer en op innovatieve manieren, in veiligheid te investeren. De afgelopen twee jaar is door gemeente Losser incidenteel geld vrijgemaakt voor extra investering in het veiligheidsdomein. Begin 2019 zijn de gemeenteraad en het college van B&W meegenomen in het voorstel 'programma versteviging integrale veiligheid gemeente Losser'. De urgentie voor structureel extra budget voor het veiligheidsdomein kreeg hiermee de nodige aandacht. In de begroting van Losser is vanaf 2020 structureel budget toegekend om te investeren in het veiligheidsdomein en daarmee ook op het fenomeen ondermijning. Noodzakelijk ook, omdat landelijk en regionaal al veel gaande is op dit thema. Dit kan tot gevolg hebben dat georganiseerde criminaliteit zich verplaatst. Losser is daarbij vanwege de grensligging en een groot buitengebied extra kwetsbaar. Des te belangrijker om te investeren in samenwerking met omliggende gemeenten en met Duitsland!

Daarnaast zijn er in de wereld, en daarmee ook in onze samenleving, continue veranderingen gaande. Veel van deze invloeden hebben zijn weerslag op onze maatschappij en het openbaar bestuur. In ons veiligheidsbeleid moeten we o.a. rekening houden met de volgende trends en ontwikkelingen (www.kennisopenbaarbestuur.nl).

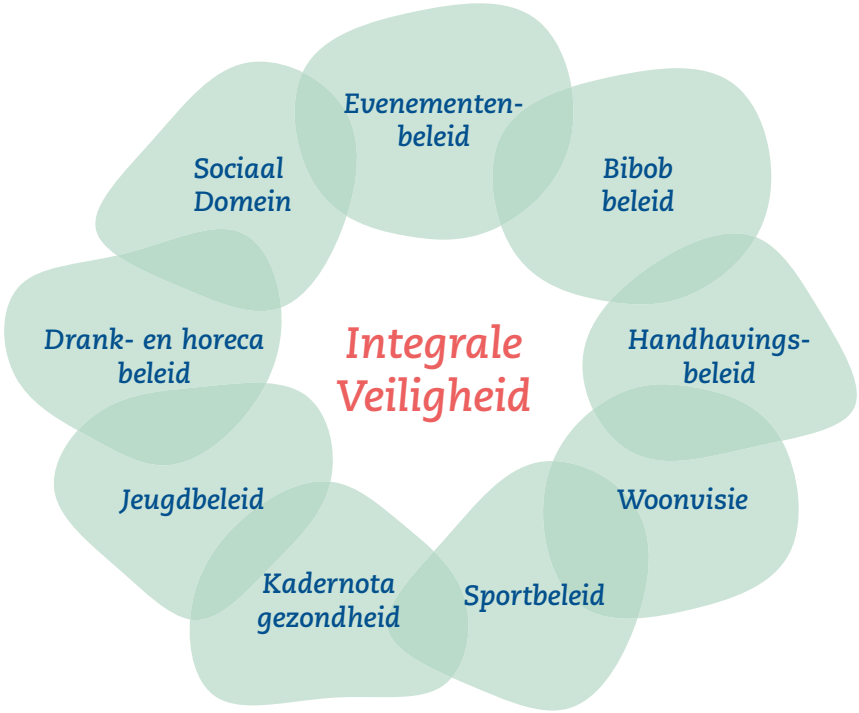
Totstandkoming IV beleid

In het IV beleid wordt beschreven wat onze uitgangspunten, prioriteiten en ambities zijn voor de komende vier jaar rondom veiligheid. De prioritering in dit plan is in samenspraak met politie Noord Oost Twente en het Openbaar Ministerie (OM) tot stand gekomen. Hierbij is gekeken naar de lokale context, maatschappelijke trends en landelijke/regionale ontwikkelingen. De speerpunten van politie Noordoost Twente zijn tevens hierop afgestemd. Voor de nadere uitwerking van de prioriteiten is afstemming gezocht met diverse externe netwerkpartners zoals woningcorporatie Domijn en Welzijnsorganisatie Fundament. De gemeenteraad heeft dit veiligheidsbeleid vastgesteld medio 2021.

Afbakening

In dit plan richten we ons op datgene waar we als gemeente primair invloed op hebben en wat onze wettelijke taken zijn, daar waar het gaat om ‘veilig samenleven’. Het beleid richt zich op onze ambities voor de komende vier jaar. In dit beleid wordt niet ingegaan op het thema fysieke veiligheid (rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen), omdat deze op regionaal niveau geborgd is bij de Veiligheidsregio Twente. In het volgende hoofdstuk worden dergelijke belangrijke samenwerkingsverbanden in beeld gebracht.

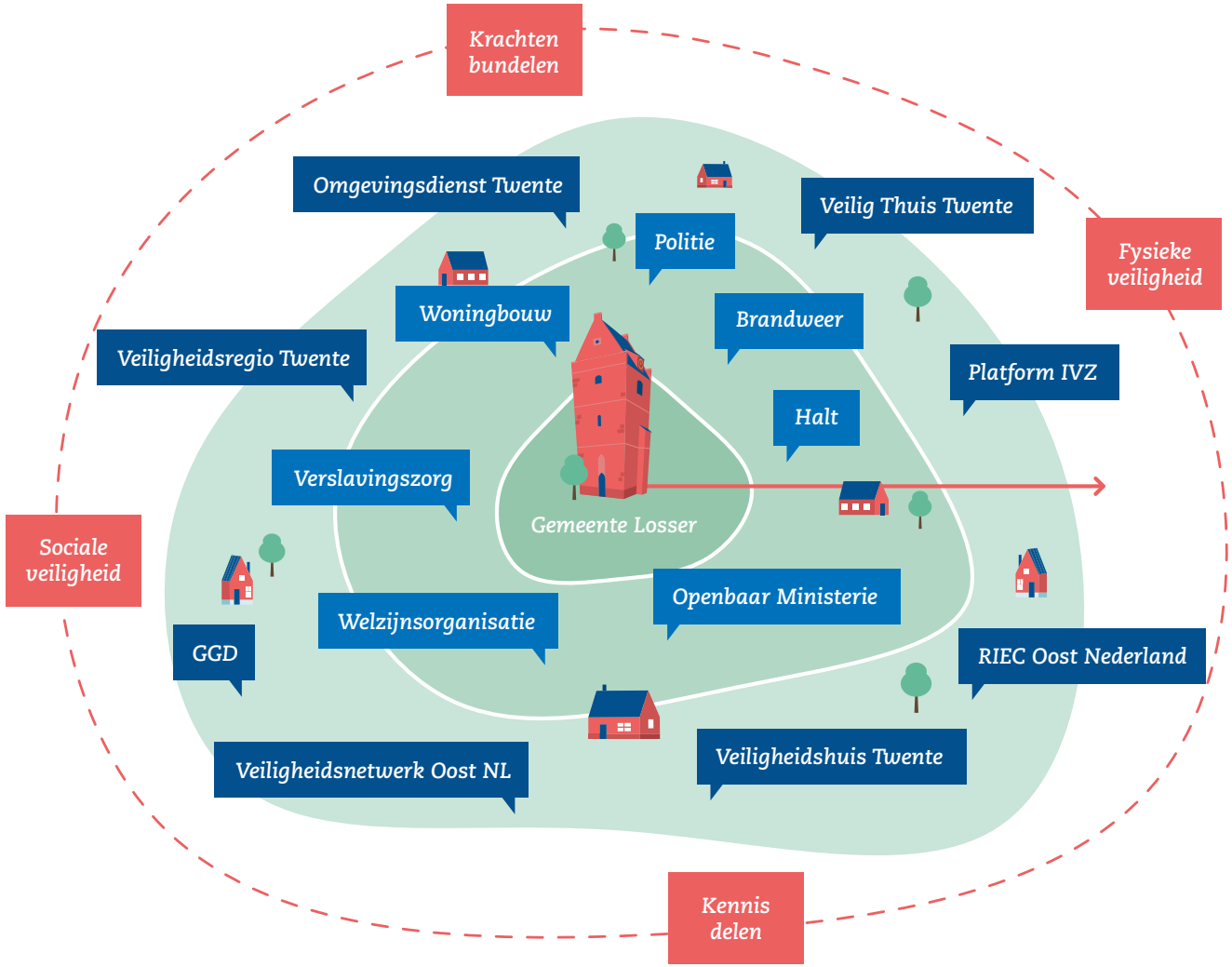
Veiligheid raakt meerdere beleidsterreinen en thema’s binnen gemeente Losser en wordt daarom bestempeld als facetbeleid. Facetbeleid is beleid dat inhoudelijk raakvlakken heeft met andere beleidsvelden. Deze raakvlakken behoren zo veel mogelijk tot de primaire verantwoordelijkheid van de vakinhoudelijke afdelingen. Dit bevordert het veiligheidsbewustzijn binnen gemeente Losser. In dit plan zal daar waar nodig, verwezen worden naar de beleidsterreinen en hun reeds bestaande visie- en uitvoeringsplannen, al dan niet regionaal. In de afbeelding hiernaast is te zien welke beleidsterreinen het thema integrale veiligheid raken.

[1] Meer Veiligheid & Vertrouwen, meerjarig teamplan 2021-2022 Politie Basisteam Noordoost- Twente

Samenwerking in beeld

Als het gaat om veiligheid, is er een actieve afstemming en uitwisseling met partners en bestaan er op diverse niveaus samenwerkingsverbanden met daarbij behorende convenanten om o.a. informatie-uitwisseling te borgen. Dit zorgt voor meer slagkracht en effectiviteit. Belangrijke samenwerkingsverbanden en lokale partners zijn:

In bijlage 2 bevindt zich een legenda waarin elk genoemd (boven)regionaal samenwerkingsverband kort wordt toegelicht.

Visie & Uitgangspunten

“In de gemeente Losser is het onmeunig mooi (samen)leven, recreëren, wonen en werken”, aldus de Doelenboom van gemeente Losser. Veiligheid en leefbaarheid is daarin essentieel; de ambitie is om het huidige niveau van veiligheid en leefbaarheid in de wijken en kernen te behouden. Waar mogelijk streven wij naar verbetering van leefbaarheid en vermindering van (georganiseerde) criminaliteit. We hanteren een aantal uitgangspunten in de aanpak van onze prioriteiten:

We stimuleren en faciliteren maatschappelijke deelname en zelfredzaamheid… om meldingsbereidheid, vroegsignalering en weerbaarheid te vergroten. Informatie geven aan- en krijgen van inwoners en ondernemers, is daarbij van belang. De gemeente faciliteert waar nodig en passend, initiatieven van bewoners en instellingen daar waar het om veiligheid gaat. Noaberschap is daarbij erg belangrijk! Oog hebben voor elkaar, elkaar helpen en ook aanspreken. Jong beginnen is van groot belang; onze jeugd heeft de toekomst.

We verschuiven het accent van bestrijden naar voorkomen… om zo effectief mogelijk uitvoering te kunnen geven aan ons veiligheidsbeleid. Preventie is van grote waarde, omdat we daarmee criminaliteit kunnen voorkomen. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol. Echter soms is repressie nodig en dan moeten we gebruik kunnen maken van een passend pakket aan maatregelen, zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk.

We werken samen, van lokale tot internationale schaal… want criminaliteit houdt niet op bij onze gemeentegrens of zelfs landgrens. Partnerschap is een belangrijke succesfactor! Door de samenwerking met o.a. Duitsland en (Noord-oost)Twente op te zoeken, wordt ontdekt waar overlap zit en hoe we elkaar kunnen versterken. Daarnaast levert samenwerking op dat we onze handhavings-instrumenten op elkaar af kunnen stemmen. Dit zorgt ervoor dat we het criminelen steeds moeilijker maken.

We werken volgens een gerichte aanpak… zowel op persoon als op gebied. Bij de gebiedsgerichte aanpak brengen we hottimes en hotspots in kaart, zodat we de meest passende aanpak voor dat probleem op dié plek kunnen hanteren. Het buitengebied verdient in deze extra aandacht. Hierbij is goede informatiedeling met externe partners zoals politie en woningbouw belangrijk. Een persoonsgerichte aanpak omvat een integraal op persoon toegesneden (mix van) interventies(s) om plegers van ernstige veiligheidsproblemen en/ of overlast aan te pakken. Dit doet de gemeente samen met ketenpartners zoals Politie, OM, hulpverlening en reclassering, waarbij het veiligheidshuis Twente een belangrijke rol heeft in de procesregie. Deze aanpak sluit aan bij de decentralisatie in het sociale domein.

We willen onze informatiepositie versterken… zodat we effectiever en efficiënter kunnen sturen op veiligheid. Hierbij maken we gebruik van maandelijkse dashboards met interne en externe data, waarbij we nauw samenwerken met de politie daar waar het om duiding gaat. We krijgen beter en sneller zicht op trends, patronen en specifieke kenmerken. Daardoor kunnen we beter preventief en proactief werken.

We maken gebruik van innovatieve middelen en techniek… om sneller in te kunnen spelen op bestaande en nieuwe vormen van criminaliteit/ aantasting van onze leefbaarheid. We stimuleren daarbij samenwerking met onder andere het bedrijfsleven, scholen, kennisinstituten én andere (aangrenzende) gemeenten.

Behaalde initiatieven en resultaten

De afgelopen jaren is binnen gemeente Losser vooral geïnvesteerd op onderstaande thema's:

- *Veilige leefomgeving (waaronder verkeer)*
- *Jeugd: drugs en alcohol*
- *Ondermijning*
- *High impact crimes (HIC)*

Diverse integrale initiatieven en projecten zijn gerealiseerd. Voorbeelden zijn:

Veilige leefomgeving (waaronder verkeer)

- Goede procesmatige inrichting gericht op de aanpak van personen met verward gedrag. Gemeente Losser heeft hierin veelal procesregie. Diverse casuïstiek is opgepakt samen met netwerkpartners;
- Inzet van diverse communicatietools en voorlichtingscampagnes, in samenwerking met scholen rondom veilige deelname aan het verkeer; met name gericht op fietsverlichting, mobiel gebruik tijdens het fietsen en het omgaan met landbouwvoertuigen (provinciale regeling)

Jeugd: alcohol en drugs

- Onderzoek naar de verkoop van alcohol aan minderjarigen in horecagelegenheden en sportverenigingen in Losser en tijdens evenementen;
- Er is een onderzoek gestart naar de naleving van de Drank- en horecawet. Dit krijgt in 2021 een vervolg in de vorm van een pilot. Hiervoor zal samen met partners worden gewerkt aan versterking van de naleving van de regelgeving en het tegengaan van alcoholmisbruik. Dit in het kader van het alcohol en preventieplan gemeente Losser.
- Tegengaan/handhaven van middelengebruik (waaronder ook lachgas) onder jongeren bij evenementen, door inzet van Boa's en een verbeterde samenwerking met politie en beveiliging;
- Evenementenorganisaties verantwoordelijk gemaakt voor een goede instructie van het barpersoneel met betrekking tot het schenken van alcohol aan minderjarigen;
- Ontwikkeling van een groepsgerichte integrale aanpak om de jeugdoverlast op diverse plekken in de gemeente Losser terug te dringen.

Ondermijning

- Meldpunt Niet Pluis: een intern meldpunt voor gemeenteambtenaren waar men ondermijningssignalen kwijt kan;
- Integrale casustafel met de politie en het RIEC, waar casuïstiek en aanpak (zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk) besproken wordt;
- De verbinding tussen openbare orde en veiligheid en handhaving is versterkt, zo hebben meerdere toezichthouders van PVH meegedraaid bij diverse multidisciplinaire integrale acties (MIA) in het kader van aanpak ondermijning . Daarnaast hebben we aandacht voor het versterken van de informatiepositie en -uitwisseling.
- Het fenomeenonderzoek autobranche is in Losser en Noordoost Twente ingezet op verschillende situaties waar de integriteit van de gemeente, inwoners en haar ondernemers mogelijk bedreigd werd. De resultaten zijn in 2020 aangeboden aan de gemeenteraad.
- Er is ingezet op het vergroten van bewustzijn/awareness en bevorderen van melden bij inwoners, ondernemers en organisaties zowel extern als intern. Hiervoor is gebruik gemaakt van Meld Misdaad Anoniem en Help misdaad de wijk uit een project in Noord-oost Twente
- Houden van MIA controles (Multi Integrale Aanpak), waarbij met diverse handhavingspartners gerichte controles gehouden worden op bepaalde bedrijfsmatige branches. Zo was er in 2019 extra aandacht voor de horeca- en autobranche;

- Toepassen van bestuursrechtelijke maatregelen (waaronder het sluiten van een woning of pand) bij hennepteelt of drugshandel.
- Deelname aan de Internationale Driehoek ten behoeve van de verbetering van informatiedeling tussen gemeente Losser en aangrenzende Duitse gemeenten.

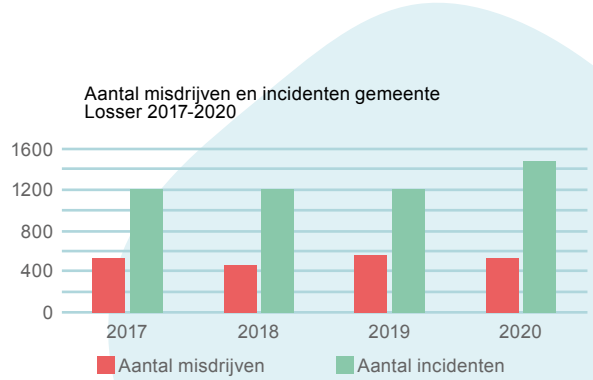
High Impact Crimes (HIC)

- Inzetten van diverse communicatietools gericht op preventie en bewustwording van woninginbraken, met name tijdens vakanties en donkere dagen/ feestdagen;
- Beter zicht op trends in criminaliteit door gebruik te maken van dashboards met politiecijfers. Hierdoor werken we gerichter samen op hotspots, hottimes en/ of dader -en slachtoffergroepen;
- Stimuleren en faciliteren van de inzet (en uitbouw) van whatsapp- groepen in het kader van buurtpreventie.

Veiligheidsbeeld Losser

Losser is een relatief veilige gemeente. Het aantal geregistreerde misdrijven in Losser nam al een aantal jaren af; in 2013 ging het om 835 misdrijven, in 2018 waren dit er 506[3]. In 2019 en 2020 is er voor het eerst weer een stijging te zien in het aantal geregistreerde misdrijven naar 582. Dit heeft diverse oorzaken o.a. door meldingsbereidheid en het inzetten op drugs achter het stuur. Landelijk is te zien dat de klassieke, zichtbare vormen steeds meer plaats hebben gemaakt voor minder zichtbare vormen zoals ondermijning (voorbeelden zijn witwassen, fraude en hennep) cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit[4].
De meldingsbereidheid is kleiner met betrekking tot dit type delicten. Er zijn echter genoeg signalen die duiden dat ondermijning ook in Losser voorkomt. Datzelfde geldt voor gedigitaliseerde criminaliteit; hier kan iedereen slachtoffer van worden, ongeacht de gemeente waar je in woont.

Het is dus denkbaar dat de jarenlange afname in geregistreerde misdrijven een positiever beeld geeft, dan wat werkelijk gaande is. Een belangrijk aspect om mee te laten wegen in dit IV beleid. Het analyseren en vooral duiden van politiecijfers[5] is onderdeel van het proces om onze prioriteiten vorm te kunnen geven. Een stijging in cijfers kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van gerichte controles van de politie op een hotspot of extra aandacht voor bepaalde vormen van criminaliteit of overlast. Er is gekeken naar de cijfers van 2016 tot en met 2020.

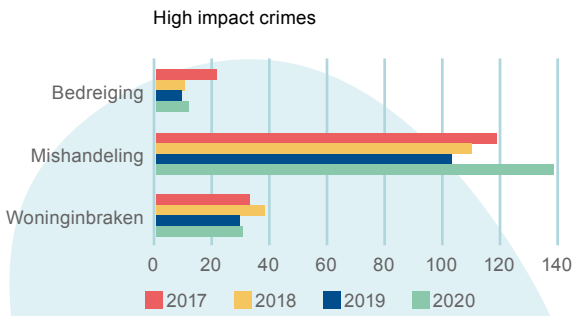

Het gaat hierbij niet alleen om cijfers van misdrijven. Het gaat bijvoorbeeld ook om incidenten en meldingen van overlast. Hierbij is gemeente Losser in enkele gevallen afgezet tegen andere gemeenten in Twente, om veiligheid in Losser beter in perspectief te kunnen zien.

Algemeen

Het aantal incidenten en misdrijven binnen gemeente Losser is relatief laag. Binnen de 14 Twentse gemeenten scoort Losser qua aantal misdrijven het best na Dinkelland, Wierden en Tubbergen. Indien het aantal misdrijven wordt weggezet tegen het aantal inwoners, staat Losser qua veiligheid op de 6e plaats binnen de 14 Twentse gemeenten (waarbij de eerste plaats het meest ‘veilig’ is).

[3] www.data.politie.nl
[4] Cybercrime omvat strafbare feiten die worden gepleegd via een ICT middel én die gericht zijn op een ICT middel. Gedigitaliseerde criminaliteit zijn strafbare feiten waarbij gebruik gemaakt wordt van een ICT middel (bv whatsapp- en datingfraude).
[5] Op basis van www.data.politie.nl en VNG rapportages
[6] www.waarstaatjegemeente.nl, cijfers 2018

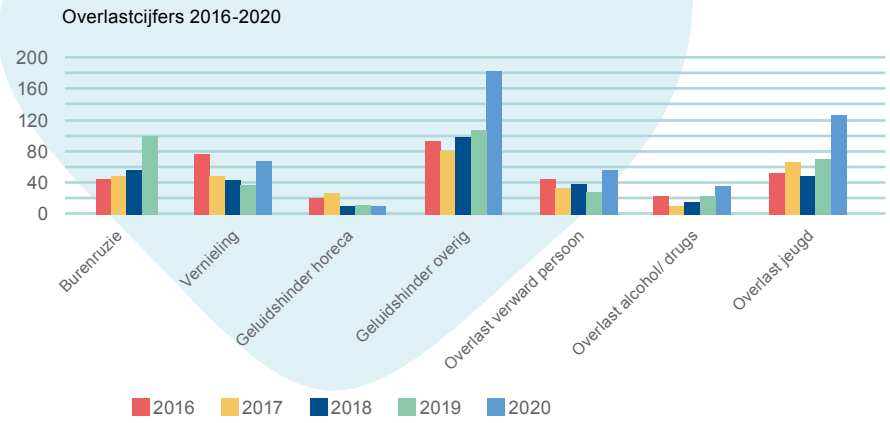

High Impact Crimes

De dalende trend op het gebied van woninginbraken binnen gemeente Losser is ook in 2019 voortgezet; van 38 in 2018 naar 29 in 2019. Het aantal mishandelingen is licht toegenomen ten opzichte van 2018, echter op langere termijn gezien is een dalende lijn zichtbaar. Dit geldt ook voor het aantal bedreigingen; 11 gevallen ten opzichte van 21 in 2017. Straatroven en overvallen zijn in de afgelopen jaren zeer weinig voorgekomen.

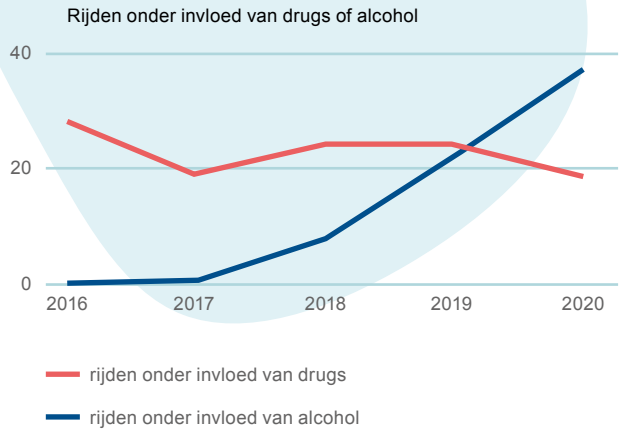
Overlast

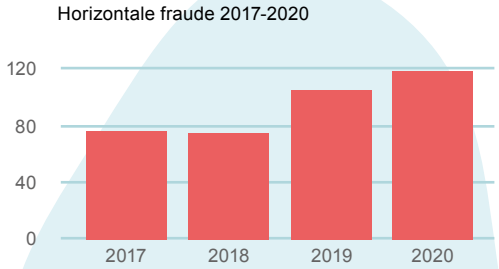
Het aantal meldingen van jeugdoverlast varieert in de afgelopen jaren en laat daarin in 2020 een stijgende lijn zien. Dit hangt nauw samen met een gerichte integrale aanpak op jeugdoverlast waarbij vastleggen van informatie door de politie gestimuleerd is. (Het aantal aangiftes van vernieling en zaakbeschadiging is steeds dalende). De coronapandemie kan ook een rol hebben gespeeld bij een stijging van de cijfers. Onze inwoners zitten meer thuis en zien/horen daardoor wellicht ook meer dan voorheen. Het aantal meldingen van overlast door verwarde personen laat in 2019 een dalende lijn zien. Mogelijk ligt hier een betere vroegsignalering en snellere zorg aan ten grondslag, waardoor minder meldingen gedaan worden over dezelfde persoon met verward gedrag. In 2020 stijgt het aantal meldingen echter weer fors. Mogelijke oorzaak hiervoor is de extramuralisering van de zorg en de aandacht die dit thema heeft onder verschillende partners. Het aantal overlast-meldingen door alcohol of drugs laat een stijgende lijn zien. Het is onbekend of dit een specifieke doelgroep betreft.

Verkeersveiligheid

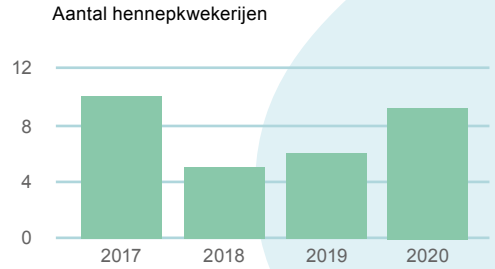
Het aantal verkeersongevallen en meldingen van verkeersoverlast fluctueert per jaar en is niet per definitie aan een trend onderhevig. Relatief gezien is het aantal ongevallen laag; binnen Twente heeft alleen Tubbergen minder verkeersongevallen.
Wat wel opvalt is de stijging in het aantal registraties van rijden onder invloed van drugs. Dit kan worden toegeschreven aan het feit dat de politie sinds juli 2017 iedere bestuurder aan een speekseltest kan onderwerpen om op drugsgebruik te controleren.

Opvallende trend: fraude

Sinds 2019 vertoont het aantal geregistreerde misdrijven in gemeente Losser voor het eerst sinds jaren weer een stijgende lijn. Een aantal stijgende trends is reeds aan bod gekomen. Wat daarnaast opvalt is het aantal meldingen van horizontale fraude[7] in 2019 en 2020; deze zijn sterk toegenomen. Landelijk is ook een stijging in fraudecijfers te zien, wat toegeschreven wordt aan gedigitaliseerde criminaliteit. Voorbeelden zijn fraude via marktplaats, whatsapp of datingsites.

Ondermijning

Ondermijning is minder goed met cijfers te onderbouwen omdat het minder concreet en zichtbaar is. Het is een fenomeen dat door de politie niet onder een bepaalde incidentcode wordt weggeschreven maar wat wel veel soorten van criminaliteit raakt. Een aantal indicatoren is wel in cijfers uit te drukken, met name daar waar het gaat om drugs en wapens. Het aantal geregistreerde incidenten rondom handel in hard- en softdrugs is erg laag, het gaat om enkele aantallen in de afgelopen jaren. Dit geldt ook voor het vervaardigen van harddrugs. Het vervaardigen van softdrugs komt wel meer voor in de geregistreerde incidenten. Bij elke aangetroffen hennepkwekerij is een bestuurlijk middel toegepast, variërend van een waarschuwing tot sluiting van een pand of woning. Het Damoclesbeleid wordt doorlopend geactualiseerd om dit adequaat te kunnen aanpakken. Het aantal registraties met betrekking tot witwassen is laag, echter in 2019 waren er 3 geregistreerde incidenten, waar eerder niets of maximaal 1 incident op jaarbasis geregistreerd werd. Het bezit van wapens is relatief laag, echter wel met een stijgende lijn. In 2019 is het bezit van een vuurwapen 4 keer geregistreerd. Een opvallende toename is te zien in het aantal ‘Meld Misdaad Anoniem’ meldingen in 2020. 23 meldingen zijn gedaan ten opzichte van 1 in 2018 (jaren daarvoor 0). Er is in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd op de meldingsbereidheid onder inwoners, juist om ondermijning aan te kunnen pakken. Dit is een mooi resultaat daarvan!

[7] Fraude tussen burgers of bedrijven onderling. Fraude is een containerbegrip voor allerlei vormen van bedrog, meestal met het doel om financieel voordeel te verkrijgen. Oplichting is de meest bekende vorm.

Prioriteiten 2021-2024

We stellen prioriteiten om extra aandacht te kunnen besteden aan thema's die we de komende jaren het meest belangrijk vinden. Dat betekent echter niet dat overige thema's genegeerd worden; deze zijn ingebed in het reguliere werkproces. Acute veiligheidsproblemen die buiten de gestelde prioriteiten vallen, worden adequaat opgepakt met veiligheidspartners. Deze kunnen effect hebben op het jaarlijkse uitvoeringsplan, echter niet op de prioritering binnen dit beleidskader.

Landelijke en regionale prioriteiten

In de landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 van het ministerie van Justitie en Veiligheid is een aantal landelijke beleidsdoelstellingen geformuleerd op de thema's ondermijning, mensenhandel, cybercrime & online seksueel misbruik en executie. Tevens wordt in deze agenda extra aandacht gevraagd voor bestrijding van terrorisme en extremisme, high impact crimes & mobiel banditisme, kindermishandeling & huiselijk geweld en personen met verward gedrag. In de Bestuurlijke nota Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland is een aantal regionale prioriteiten vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de landelijke beleidsdoelstellingen, IVZ plannen van 78 gemeenten in Oost Nederland, beleidsnota's van de politie (Oost) Nederland en het Openbaar Ministerie. In de vijf Districtelijke Veiligheidsoverleggen (DVO) is ingestemd met de focus op vier thema's: Kwetsbare personen (Zorg en veiligheid), Ondermijning, Cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit en Informatievoorziening.

Totstandkoming lokale prioriteiten

Bij het vaststellen van de lokale prioriteiten is gekeken in hoeverre een thema inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer, de aantasting van de rechtsstaat en de maatschappelijke/ sociale impact. Een analyse en duiding van politiecijfers ligt eveneens ten grondslag aan dit beleid. Ook is vooruit gekeken; welke criminaliteit komt op ons af? Sommige vormen van criminaliteit zijn (nog) niet goed in cijfers terug te zien. Ondermijning en diverse vormen van gedigitaliseerde criminaliteit zijn hiervan een voorbeeld.. Bij ondermijning is er vaak geen primair slachtofferschap waardoor een aangifte ontbreekt. Gedigitaliseerde criminaliteit wordt vaak onder klassieke delictsvormen, zoals oplichting of fraude, weggezet in het politiesysteem. Daarom is het belangrijk om breder te kijken dan alleen de cijfers, en maatschappelijke ontwikkelingen goed onder ogen te zien. Vanzelfsprekend sluiten de prioriteiten van de politie Noord Oost Twente nauw aan bij die van gemeente Losser.
De gemeenteraad is gedurende het maken van dit IV beleid geconsulteerd.

Lokale prioriteiten 2021-2024

De volgende thema's zullen de komende 4 jaar extra aandacht krijgen binnen gemeente Losser. Deze hangen nauw met elkaar samen; daarom zal in de aanpak hiervan worden gekeken waar effectief kan worden samengevoegd.

Veilige woon- en leefomgeving

Onze samenleving wordt steeds complexer. Veel mensen raken de weg kwijt met alle regels, protocollen, afspraken en uitzonderingen. Mensen en gezinnen komen hierdoor steeds vaker in de problemen. Door de decentralisatie binnen het sociale domein, heeft gemeente Losser een grotere en verantwoordelijker taak gekregen op het gebied van zorg voor alle leeftijden. We zien steeds vaker dat binnen gemeente Losser zorg en veiligheid elkaar raken, met name daar waar het aspect ‘overlast’ een rol krijgt. Zodra de casus ook strafrecht raakt, kan het veiligheidshuis een rol spelen. Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid (zowel intern als met externe partners) én procesregie, draagt bij aan een adequate aanpak. Onze focus ligt met name op:

- Sociale overlast: overlast door personen met verward gedrag en woonoverlast (zoals geluidsoverlast, fysieke verloedering, vervuiling, intimiderend gedrag, brandgevaar en drugsoverlast)
- Jeugdoverlast, zowel gericht op overlastgevend gedrag in de openbare ruimte als op alcohol- en drugsgebruik jongeren. Door de gemeenteraad is in 2019 extra aandacht gevraagd voor het alcohol én drugsgebruik onder jongeren in relatie tot de gezondheidsnota van gemeente Losser. Vanuit veiligheidsoogpunt willen we hieraan bijdragen door middel van preventie en samenwerking met als sluitstuk handhaving.

Ondermijning & weerbare samenleving

Ondermijning omvat alle vormen van criminaliteit die de integriteit van onze samenleving bedreigen. Kenmerkend daarvoor is de verwevenheid tussen onderwereld en bovenwereld en het misbruiken van overheidsvoorzieningen. Voorbeelden hiervan zijn hennepteelt, drugshandel, witwassen, (zorg)fraude. Ondermijning ontwricht de samenleving. Er ontstaat oneerlijke concurrentie waar welwillende ondernemers de dupe van worden met normvervaging in de maatschappij tot gevolg. Het kan de veiligheid en leefbaarheid in een gebied behoorlijk aantasten daarom is het belangrijk dat de overheid weerbaar is en blijft. Gemeente Losser is vanwege haar grensligging en buitengebied, extra kwetsbaar. Het is noodzakelijk deze uit te bouwen om weerbaar te blijven.

Aanpak high impact crimes (HIC)

Woninginbraken en geweldsdelicten maken enorm veel inbreuk op iemands leven en de leefomgeving. Dit doet iets met het veiligheidsgevoel van inwoners en daarom heeft de aanpak hiervan al enige jaren prioriteit, mét succes. De HIC cijfers laten een dalende trend zien. Het is belangrijk dat we hier blijvend aandacht voor hebben, met name in de preventieve sfeer. Een ander opkomend fenomeen is gedigitaliseerde criminaliteit. Het slachtofferschap in deze is niet gebiedsgebonden, het kan iedereen overkomen. Uit onderzoek van het WODC[8] is gebleken dat de impact van online criminaliteit op slachtoffers, in veel gevallen net zo heftig is als wanneer iemand slachtoffer is van klassieke criminaliteit. Daarom benoemen we deze onder ‘high impact crimes’, echter is deze nauw verbonden met het thema ondermijning. Zoals in het veiligheidsbeeld van Losser is beschreven, is het aantal meldingen en aangiftes van fraude behoorlijk gestegen binnen gemeente Losser. Daarom is een verkenning op dit thema en de rol van de gemeente daarin noodzakelijk.

[8] Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Overige aandachtsvelden

Naast genoemde prioriteiten is er blijvend aandacht voor een veilige verkeersomgeving en veiligheid bij evenementen. Deze thema's raken zijdelings de genoemde prioriteiten, maar zijn veelal ingebed in het normale werkproces van de gemeente en onderdeel van een groter geheel zoals mobiliteit of het evenementenbeleid. Hieronder worden beide aandachtsvelden kort toegelicht, echter deze worden in het IV beleid verder buiten beschouwing gelaten.

Veilig verkeersgedrag

Gemeente Losser maakt elk jaar gebruik van de provinciale regeling om in te kunnen zetten op voorlichting en preventie aan diverse doelgroepen verkeersdeelnemers, zoals basisschool – en voortgezet onderwijs leerlingen en senioren. Het veilig omgaan met landbouwverkeer (VOMOL) krijgt daarbij ook aandacht. Tevens wordt bij werkzaamheden aan wegen, bijvoorbeeld bij het aanleggen van een nieuwe riolering, ook altijd gekeken of er nog infrastructurele aanpassingen moeten worden gedaan om de weg veiliger te maken. Op deze manier worden financiële middelen zo efficiënt mogelijk ingezet.

Veiligheid bij evenementen

Gemeente Losser hecht waarde aan evenementen. Ze trekken toeristen en bezoekers aan, versterken het imago van de gemeente, geven impulsen aan de economie en versterken de sociale cohesie. De evenementenvergunning is een belangrijk instrument om wildgroei van evenementen te voorkomen en daardoor ook de openbare orde en veiligheid te bewaken. Momenteel wordt een nieuw evenementenbeleid geschreven (doorvertaling Regionaal kader evenementenbeleid). Doel hiervan is om een toetsingskader te creëren welke toegepast wordt door de gemeente om evenementen veilig, beheersbaar en ordelijk te laten verlopen. Hiermee integreert het Losserse evenementenbeleid bestaande en toekomstige regionale kennis en ervaring van veiligheids- en gezondheidsrisico's bij evenementen. Uiteraard is er bij evenementen blijvend aandacht voor het gebruik van alcohol en drugs, met name door jeugdigen. Tevens zal de jaarwisseling, gezien de landelijke ontwikkelingen rondom het verbieden van vuurwerk, op lokaal niveau aandacht krijgen. Dit geldt ook voor paasvuren; er komt een nieuw (regionaal) beleidskader voor paas- en vreugdevuren, waarbij een uniforme advisering van de brandweer en vergunningverlening een belangrijke rol speelt.

Ambities en aanpak prioriteiten

In de nieuwe organisatie inrichting van gemeente Losser wordt rekening gehouden met het feit dat vraagstukken rondom veiligheid en ondermijning een stevige integrale aanpak nodig hebben. Dit betekent dat er in de breedte aandacht voor veiligheid is in alle relevante taakvelden en dat informatie- en risico gestuurd gewerkt gaat worden, met als doel eerder herkennen van overlap in taakvelden en een betere integrale aanpak. Het afstemmen, stroomlijnen en het inzetten van de expertise door de gemeente Enschede op het veiligheidsdomein in Losser is van belang[9].

Veilige woon- en leefomgeving

Ambitie

We willen de woon- en leefsituatie van inwoners op peil houden danwel verbeteren; we willen overlast voorkomen of zo snel mogelijk aanpakken en herhaling voorkomen. Tevens willen we dat inwoners een goed toekomstperspectief hebben. Daarom is het nodig om zorg en veiligheid met elkaar te verbinden; sinds de decentralisaties hebben we hier als gemeente meer invloed op. We zoeken daarbij aansluiting bij de Kadernota gezondheid van gemeente Losser. Kwetsbare doelgroepen willen we meer aandacht geven; daarom focussen we op de jeugd en op personen met verward gedrag. Daarnaast willen we de aanpak van woonoverlast beter vormgeven.

Wat gaan we doen?

- We richten ons op vroegsignalering en maken gebruik van het dashboard veiligheid, zodat onveilige of overlastgevende situaties zo snel mogelijk in kaart worden gebracht en aangepakt worden.
- We willen bestuurlijke bevoegdheden toepassen bij ernstige woonoverlast (o.a. wet woonoverlast) en werken daarbij nauw samen met zorg, woningbouw, OM en politie;
- We willen de jeugd in Losser weerbaarder maken door hen bewust te maken van de gevolgen van deelname aan criminaliteit en middelengebruik. Dit doen we samen met partners en onderwijsinstellingen;
- We zetten Boa's in om toezicht te houden tijdens evenementen, met name gericht op het tegengaan van middelengebruik. Dit doen we samen met politie en beveiliging;
- We voorkomen gebruik van lachgas door verkoop van lachgas bij evenementen via huisregels te verbieden en we volgen landelijke ontwikkelingen op dit thema;
- We starten dit jaar een Pilot Nalevingsonderzoek Drank- en Horeca. Hiervoor zal samen met partners worden gewerkt aan versterking van de naleving van de regelgeving en het tegengaan van alcoholmisbruik. Dit in het kader van het alcohol en preventieplan gemeente Losser.
- We zetten in op preventie rondom middelengebruik onder jongeren, middels de campagne nix 18 en de inzet van jongerenwerk op dit thema. We betrekken hierbij o.a. de onderwijsinstellingen;
- In onze aanpak bij jeugdoverlast besteden we specifiek aandacht aan (het voorkomen of verminderen van) middelengebruik. Dit doen we altijd samen met ouders en met onze partners, zoals jongerenwerk, politie en verslavingszorg.
- Introductie van Buurtbemiddeling, met als doel vroegtijdig problemen tussen inwoners danwel escalatie te voorkomen.

[8] Organisatie-inrichting gemeente Losser; veranderen wat nodig is en behouden wat goed is.

Weerbare samenleving & ondermijning

Ambitie

We willen inzetten op het tegengaan van een toename van ondermijnende criminaliteit. We willen als gemeente Losser daadkrachtig optreden tegen misstanden en we willen dat onze inwoners criminele activiteiten en misstanden niet accepteren, maar zich hiertegen te verweren. Herkennen van signalen en de bereidheid om te melden zijn daarin van groot belang. Dit geldt ook binnen onze eigen organisatie; we gaan voor (nog meer) bewustwording onder gemeenteambtenaren en onze bestuurders en raadsleden in alle relevante taakvelden zodat we signalen eerder herkennen, verbinden en aanpakken. Ook de grensligging van gemeente Losser vraagt om aandacht; we willen (internationale) samenwerking en informatie-uitwisseling verder verkennen en concretiseren.

Wat gaan we doen?

- We gaan de samenwerking met externe partners op het gebied van informatie-uitwisseling, het uitvoeren van gerichte integrale controles en het nemen van maatregelen (strafrechtelijk, bestuursrechtelijk en financieel) tegen ondermijning, structureel maken;
- We voeren fenomeenonderzoek uit naar relatief onzichtbare gebieden en branches om een aanpak op te stellen waarmee we structuren kunnen verbreken en leefbaarheid kunnen bevorderen;
- We gaan de toepassing van het Bibob-beleid professionaliseren en intensiveren. Het aanstellen van een Bibob-coördinator door team 'Plannen, Vergunnen en Handhaven', is onderdeel hiervan;
- We gaan de samenwerking met Duitsland op het gebied van informatie-uitwisseling verder verkennen en vormgeven om ook grensoverschrijdende criminaliteit beter aan te kunnen pakken. Het RIEC speelt hierin een belangrijke rol;
- We maken onze inwoners en ondernemers (nog) meer bewust van ondermijning en haar gevolgen, het herkennen van signalen en het belang van melden. We zetten daarbij ook in op de jeugd van Losser, want vroegtijdige bewustwording draagt bij aan de weerbaarheid van onze jeugd;
- Het buitengebied van de gemeente Losser krijgt speciale aandacht; we willen samen met de provincie, de politie en Meld Misdaad Anoniem een duidelijk handelingsperspectief bieden aan agrariërs als het gaat om ondermijning: van bewustwording tot samen aanpakken;
- We vergroten de interne 'awareness' van gemeenteambtenaren en netwerkpartners, zodat we signalen eerder herkennen, elkaar sneller weten te vinden en daardoor beter integraal aan kunnen pakken;
- we zoeken naar een veilig en structureel systeem om beter informatie te kunnen delen;
- We verbeteren onze informatiepositie door structureel gebruik te maken van het dashboard Veiligheid;
- We monitoren wat verder nog nodig is rondom integer en veilig werken in onze eigen organisatie.

High impact crimes: ambitie en aanpak

Ambitie

We willen de reeds ingezette dalende trend rondom high impact crimes voortzetten. We verkleinen de kans op slachtofferschap en we vergroten de pakkans. We kijken hierbij ook naar mogelijkheden buiten het strafrecht om. We willen trends vlot in beeld brengen en daar in samenwerking met partners, zo snel mogelijk een aanpak op loslaten. Tevens willen we de rol van gemeente Losser verkennen op het gebied van gedigitaliseerde criminaliteit; hoe kunnen we onze inwoners weerbaar maken en waar ligt de behoefte?

Wat gaan we doen?

- We onderzoeken wat nodig is om inwoners weerbaar te maken tegen gedigitaliseerde criminaliteit en zetten ons daar vervolgens samen met onze partners voor in. Senioren en jongeren krijgen daarbij specifieke aandacht;

- We maken gebruik van het dashboard veiligheid om trends op het gebied van High Impact Crimes zo snel mogelijk te ontdekken. De aanpak daarvan is altijd met partners en is zoveel mogelijk gebieds- en persoonsgericht, zodat we per probleem de meest passende aanpak toepassen;
- We verkennen de mogelijkheid voor het inzetten van bestuurlijke bevoegdheden gericht op daders van High Impact Crimes met als doel recidive te voorkomen en het gebied onaantrekkelijk te maken voor criminelen;
- We onderzoeken samen met partners of uitbreiding van het Digitaal Opkopers Register mogelijk en werkbaar is, met als doel heling en diefstal te verminderen;
- We zetten diverse communicatietools in om woninginbraken te voorkomen. Dit doen we gedurende hottimes (feestdagen, vakanties, donkere dagen, trends) en is vooral gericht op preventie en bewustwording.

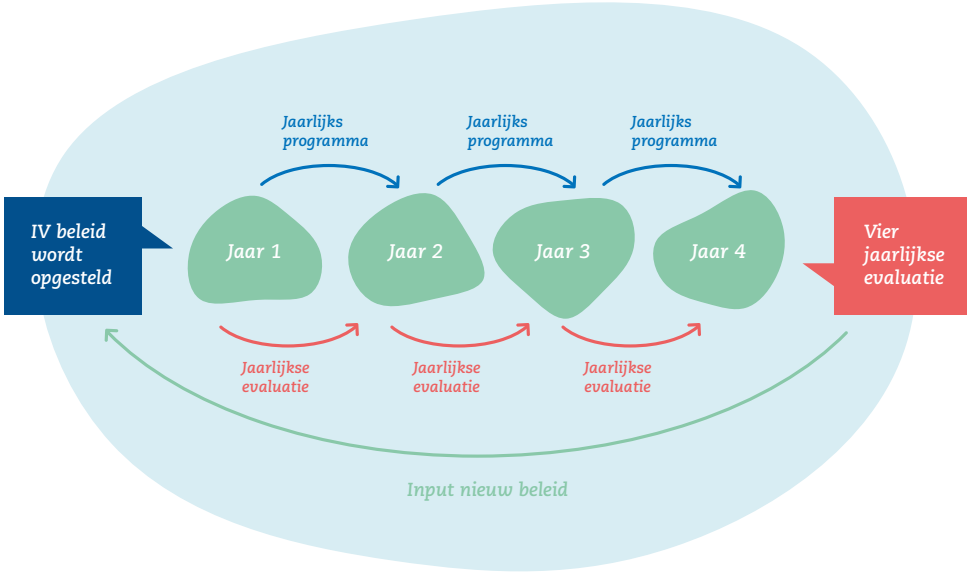

Borging en monitoring

Het integrale karakter van veiligheid maakt het noodzakelijk dat niet vanuit één perspectief naar veiligheid gekeken wordt. Het speelt op verschillende beleidsterreinen en raakt dus niet alleen de portefeuille van de burgemeester, maar ook die van wethouders. Op basis van de maandelijkse dashboards[10] vindt monitoring van het beleid plaats. Dit gebeurt in het maandelijks afstemmingsoverleg tussen de burgemeester, de beleidsadviseur veiligheid en de teamleiding van de lokale politie (basisteam Noordoost- Twente). Daarnaast vindt er een wekelijks overleg plaats tussen VH (Vergunningen en handhaving) en Veiligheid. Dit is een monitoringsoverleg tussen de burgemeester van Losser, de beleidsadviseur Integrale Veiligheid en het teamleider PVH van de afdeling PVH.
De integrale beleidsvoorbereiding en coördinatie op de uitvoering van het IV beleid is ambtelijk in handen van de beleidsadviseur integrale veiligheid en coördinator Veiligheid die ook zorgt voor integrale kwaliteits- en financiële borging.
Op uitvoeringsniveau is er regelmatig contact met de wijkagenten en vindt er wekelijks operationeel overleg plaats tussen de Operationeel Expert van de politie en de coordinator veiligheid. Op bestuurlijk niveau is er 4 keer per jaar een zogeheten driehoeksoverleg. Bij dit overleg zijn alle burgemeesters van Noordoost Twente, OM en de teamleiding van politie basisteam Noord Oost Twente aanwezig. Tijdens dit overleg worden gebiedsbrede veiligheidsthema's besproken en geprioriteerd.
Daarnaast vindt 2 x per jaar een internationale driehoek plaats waarbij ook Enschede en Gronau zijn aangehaakt en worden er vanaf 2021 op structurele basis lokale driehoeken voor Losser georganiseerd.

Regionale borging en monitoring

Naast lokale sturing op veiligheid, is een aantal zaken in regionaal verband in samenwerking met de overige Twentse gemeenten georganiseerd, zoals in het hoofdstuk 'Samenwerking in beeld' reeds beschreven is. De monitoring van de regionale samenwerking en doelstellingen is belegd in een aantal overlegstructuren. Voor thema's op gebied van integrale veiligheid en bestuurlijke bevoegdheden van de burgemeester is het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) als bestuurlijk overleg ingericht. Thema's rondom fysieke veiligheid (brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding) komen aan de orde in het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Twente. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de Twentse gemeenten.

[10] Op basis van politiecijfers worden trends en opvallendheden snel en overzichtelijk in beeld gebracht. Wekelijks worden politiecijfers ingeladen in dit systeem, waardoor we altijd een up to date beeld hebben. Nog belangrijker daarbij is, dat de cijfers goed geduid worden. Cijfers zeggen namelijk niet alles, de onderbouwing daarvan is vaak veel interessanter. In deze duiding speelt de politie een grote rol.

Communicatie

Communicatie is een belangrijk instrument voor gemeente Losser, die daarbij uitnodigend, open en duidelijk wil zijn[11]. Voor het bestrijden van criminaliteit is dit niet altijd mogelijk. Maar of het nu gaat om veiligheidsissues, ondermijning of incidenten in het sociale domein; optimale informatievoorziening blijft ook hier de basis. Hiervoor werken we intensief samen in regionaal verband. Communicatie is een integraal onderdeel van de veiligheidsaanpak. De afdeling communicatie adviseert en voert dit ook uit.

Intern

'Buiten winnen is binnen beginnen', is één van de richtlijnen uit de communicatievisie van gemeente Losser. Als we niet goed van elkaar weten wat we doen en wat we belangrijk vinden, kunnen we ook niet goed naar buiten treden. We informeren elkaar daarom altijd tijdig, volledig en begrijpelijk. Het is belangrijk om intern goed af te stemmen en betrokkenheid van interne afdelingen en partners te waarborgen bij onze veiligheidsthema's. Voor ondermijning bijvoorbeeld, geldt dat je het pas ziet als je het door hebt. Bewustwording onder gemeenteambtenaren en netwerkpartners van wat er allemaal speelt in het veiligheidsdomein en hoe dit vele beleidsterreinen raakt, is daarom een belangrijk thema voor de komende jaren. Informatie uitwisseling is daarin cruciaal.

Extern

Communicatie richting inwoners en ondernemers is een rode draad in het IV beleid. Doel hiervan is het bevorderen van de zelfredzaamheid en samenwerking en het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid. Ook is het belangrijk om samen successen te boeken én te vieren; we betrekken hen bij acties en informeren hen over resultaten. Gebruik van social media is hierbij vanzelfsprekend. De verantwoordelijkheid voor het communicatiebeleid en de uitvoering daarvan berust bij de afdeling Communicatie.

[11] Communicatievisie gemeente Losser

Financiële verantwoording

In de programmabegroting van 2020 is geld beschikbaar gesteld voor versteviging van de aanpak van Integrale Veiligheid. Het gaat momenteel om een structureel, jaarlijks budget van € 51.000,-. We maken daarbij optimaal gebruik van de kennis en expertise op het gebied van veiligheid binnen de gemeente Enschede, waarmee we een dienstverleningsovereenkomst hebben. Sinds 2021 is er een bestuurs/beleidsadviseur vanuit het team Veiligheid van Enschede toegevoegd aan het team Veiligheid in Losser.

Hieronder vindt u een weergave van de verdeling van het budget van Veiligheid. Naast onderstaande middelen zijn er soms ook andere financiële middelen beschikbaar, die verantwoord worden vanuit portefeuilles van collegeleden. Zoals eerder al gezegd heeft veiligheid veel te maken met flankerend beleid, wat zijn eigen budgetten kent. Denk bijvoorbeeld aan het sociaal domein, beleid rondom wonen, het gezondheidsbeleid en handhaving.

Bijdragen regionale samenwerkingsverbanden (o.a. Zorg- en Veiligheidshuis Twente, platform IVZ, RIEC Oost-Nederland)	€ 18.000,-

Bestuur advisering en coördinatie Integrale Veiligheid	€ 30.000,-*

Werkbudget voor o.a. MIA-controles, onderzoeken, bewustwordingscampagnes, activiteiten op ondermijning, inzet nieuwe bevoegdheden, etc.	€ 3.000,-
Totaal	**€ 51.000,-**

*Deze capaciteit is extra inhuur van de gemeente Enschede en valt niet onder de Dienstverleningsovereenkomst tussen Losser en Enschede, in tegenstelling tot de andere fte's van het team Veiligheid Losser.

Bijlage 1

Prioriteiten Integrale Veiligheid

Gemeente Losser 2021-2024

Uitgangspunten:

- Maatschappelijke deelname en zelfredzaamheid
- Van bestrijden naar voorkomen
- Van lokale tot internationale samenwerking
- Gerichte aanpak op gebied of persoon
- Sterke Informatiepositie & gebruik dashboards
- Gebruik Innovatieve middelen & techniek

Bijlage 2: Legenda ‘samenwerking in beeld’

Veiligheidsregio Twente: Dit is een samenwerkingsverband van de gezamenlijke hulpdiensten en de Twentse gemeenten, o.a. op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Platform IVZ: Dit platform wordt gefaciliteerd door de veiligheidsregio Twente. Binnen dit platform wordt op regionaal niveau structureel en integraal samengewerkt op diverse veiligheidsthema’s. De prioriteiten voor het Platform IVZ zijn: ondermijning (hennep, (zorg)fraude, witwassen en weerbare overheid) cybercrime, jeugd en criminaliteit en intelligence.

Zorg- en Veiligheidshuis Twente: In het Veiligheidshuis Twente werken partners uit de strafrecht- en zorgketen samen. Doel is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Voorbeelden hiervan zijn het Top X - overleg, de veelplegeraanpak, Code rood (huiselijk geweld) en de radicaliseringstafel.

RIEC Oost Nederland: RIEC staat voor regionaal informatie- en expertisecentrum en ondersteunt de overheid in de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning met als doel de samenleving weerbaarder te maken.

Veilig thuis Twente: Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuisorganisatie. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning bij huiselijk geweld, zowel aan slachtoffers, plegers, omstanders als professionals.

Veiligheidsnetwerk Oost NL: Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland is een samenwerkingsverband tussen diverse partners op het gebied van sociale veiligheid (Politie, Openbaar Ministerie, gemeenten in Overijssel en Gelderland en het RIEC). Het ondersteunt en stimuleert de netwerkaanpak en biedt kennis en hulpmiddelen (online).

Omgevingsdienst Twente: Sinds 1 januari 2019 voert Omgevingsdienst Twente (ODT) namens de provincie Overijssel en de veertien Twentse gemeenten, taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuwetgeving. Ook adviseert ODT in samenwerking met onder andere de Veiligheidsregio, politie, justitie, waterschappen, kennisinstituten en andere omgevingsdiensten over asbest, bodem, externe veiligheid, lucht, geluid, energie en milieucriminaliteit (ketentoezicht).

GGD Twente: De gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Twente is dé gezondheidsdienst voor alle inwoners van Twente.
De GGD heeft een belangrijk rol bij voorlichting, preventie en ondersteuning voor jeugd en jongeren, maar bijvoorbeeld ook als het gaat om verward gedrag.